

LITERATURA PRO DĚTI A MLÁDEŽ

učební text Mgr. Pavlína Lišovská

Vzdělávací program pro profesní kvalifikaci Knihovník v knihovně pro děti byl realizován za finanční podpory Ministerstva kultury ČR v rámci projektu VISK1

Brno 2017

Obsah

Vzdělávací cíle	1
PRÁCE SE ČTENÁŘEM PŘI VÝBĚRU KNIH	1
OCENĚNÍ DĚTSKÉ LITERATURY	3
Knižní cena Magnesia Litera	4
Zlatá stuha	5
Anketa SUK – Čteme všichni	6
Katalog Nejlepší knihy dětem	7
Zahraniční ocenění	8
Použité a doporučené zdroje:.....	9

Vzdělávací cíle

Po prostudování učebního textu byste (se) měli:

- osvojit si zásady výběru knih při práci s dětským čtenářem,
- získat základní přehled o literárních cenách titulů pro děti a mládež,
- orientovat se v jednotlivých literárních cenách,
- vědět, kde získat informace o kvalitní literatuře pro děti a mládež.

PRÁCE SE ČTENÁŘEM PŘI VÝBĚRU KNIH

Každý knihovník se denně setkává s četnými dotazy ohledně literární produkce a s prosbami o doporučení vhodných či zajímavých titulů pro konkrétní dítě či cílovou skupinu. Mohlo by se zdát, že obklopení knihami dává knihovníkům v odděleních pro děti a mládež téměř neomezené možnosti, jaké knihy mohou doporučovat. Je však nutné pamatovat na několik dobrých zásad, jimiž je vhodné se při této činnosti řídit (nelze pokaždé dodržet všechny body, jde o orientační a zcela individuálně variabilní doporučení, jež bylo ověřeno v praxi):

1) **Zásada znalosti čtenáře** – byť by byla jen orientační, na místě doptaná, pokud nebudeme mít povědomí o tom, jaké knihy se mu dříve líbily, těžko se nám bude hledat vhodný, obdobně laděný titul, navíc vkus čtenáře je v tomto případě zásadním rozhodujícím kritériem.

2) **Zásada přiměřenosti** – je důležité vědět alespoň přibližné stáří čtenáře, pro nějž knihu hledáme, a jeho čtenářské zkušenosti a dovednosti, je-li dítě nějak handicapováno či má poruchu učení (dyslexii apod.), budeme mu vybírat jinak textově či obsahově upravené knihy.

3) **Zásada „posunování hranic“** – chceme-li čtenáře nějak rozvíjet, tříbit jeho vkus, dopřejme mu titul, který bude sice odpovídající jeho zájmům, ale zároveň ho posune dál v jeho čtenářských zájmech – doporučovat stále dětem „deníkové“ knihy je sice záruka, že je číst budou, ale nebude se rozvíjet jejich vkus.

4) **Zásada „kvality“** – zde je na místě několik otázek k zamyšlení – poznáme kvalitní tituly? Dovedeme určit při zběžném prohlédnutí knihy, zda se jedná o titul hodnotný, s potenciálem pro příznivý rozvoj dětí a mládeže v některé ze zásadních oblastí? Jsou všechny knihy od renomovaných spisovatelů hodny označení „kvalitní kniha“? Při výběru kvalitních titulů se nejčastěji budeme opírat o zkušenosti s konkrétním vydavatelem či autorem, ale je třeba mít na paměti, že ne vždy kvalita knihy odpovídá její propagaci a naopak.

5) **Zásada širší nabídky** – je vhodné čtenáři nabídnout širší spektrum knih, z nichž si on sám pak individuálně vybere knihu, která se mu bude líbit, není vhodné mu knihu nutit či podbízet; obvykle postačí poskytnout rámcové informace o jejím obsahu, výběr a rozhodnutí o výpůjčce je však vždy na čtenáři samotném.

6) **Zásada genderové korektnosti** – vkus dětí ne vždy odpovídá standardům, na něž jsme běžně zvyklí; rozdělování literatury na tituly typicky „holčičí“ a „klučičí“ je sice částečně možné, ale není nutné; pokud si bude chtít chlapec přečíst příběh o koních, obvykle se v něm objeví jako hlavní hrdina dívka a hoch s tím musí počítat (příběhy s koňskou tematikou se totiž obvykle stereotypně řadí do četby pro dívky), stejně tak pokud si bude dívka chtít číst příběh z prostředí počítačových her, není vhodné ji od čtení odrazovat, vždy je třeba zohlednit zájmy konkrétního čtenáře.

7) **Zásada zohlednění názoru přítomného rodiče** – ačkoliv se nám může zdát, že rodiče dítěte mohou mít nastaveny hranice pro výběr titulů pro své dítě příliš přísně, není vhodné před dítětem snižovat autoritu rodiče tím, že budeme tvrdit, že jejich názor je špatný; co však udělat můžeme, je nasměrování čtenářů jiným, přístupným směrem, kde budou spokojeni oba – rodič i dítě.

8) **Zásada vytvoření bezpečného prostředí** – čtenář by měl vstupovat do prostředí, jež mu bude příjemné, v němž se bude cítit bezpečně a kde se nebude bát pokládat dotazy na to, co ho zajímá; pokud jím požadovaný titul není k dispozici, měl by být knihovník schopen mu poradit adekvátní ekvivalent jako náhradu, popř. mu možnost doporučení něčeho podobného alespoň nabídnout, ze strany knihovníka by měl být patrný zájem o čtenáře a jeho potřeby; některé děti mohou knihovníka vnímat i jako osobu, jíž se mohou svěřit, proto je důležité být otevřený a vnímavý, empatický.

9) **Zásada práva na vlastní názor** – čtenářské zájmy jsou subjektivní záležitostí každého člověka, údělem knihovníka není přeorientovat čtenáře na čtení jiného žánru dle jeho preferencí, naopak je očekáván ze strany zaměstnance knihovny respekt a pochopení k individuálním potřebám čtenáře; rovněž je důležité dbát na to, aby komunikace se čtenářem nebyla jednostranná – čtenář má právo na to, aby se vyjádřil k doporučení knihovníka, může svobodně říct, zda se mu jeho vytipované knihy líbí či ne, zda je pro něj knížka adekvátní či by bylo vhodnější zvolit titul jiný, dle zpětné vazby od čtenáře je pak očekáváno upravení či doplnění nabízených titulů.

10) **Zásada orientace v literární produkci** – byť je tento bod uváděn na posledním místě, patří k nejdůležitějším – bez orientace ve vydaných publikacích není knihovník schopen doporučit vhodné tituly; není však nikde řečeno, že musí znát a mít přečtené všechny vydané knihy, ale měl by mít orientační povědomí o vydávané literatuře, aby dokázal briskně reagovat na zadávané podněty.

OCENĚNÍ DĚTSKÉ LITERATURY

V České republice existuje stejně jako v jiných zemích řada literárních cen, jež jsou udělovány (obvykle jednou za rok) v oblasti literatury a knižní kultury. Prestiž získaná těmito oceněními přináší nakladatelům i autorům řadu pozitiv a benefitů (mnohdy jsou finančně oceněni, je jim umožněno publikaci vydat), avšak objevují se i tzv. anticeny (obvykle je negativně hodnocena překladatelská činnost či formální nebo editorská činnost). Ocenění knih jsou jakýmsi ukazatelem kvality daných titulů, uznání autorského či obsahového přínosu pro literaturu a společnost, popř. jsou motivací pro přečtení daných publikací.

Otázkou však zůstává, podle jakých kritérií jsou voleny oceněné knihy, zda je vybírá odborná porota podle měřítek, jež jsou jim nastavena, či zda je vybírají čtenáři jako své knižní favority z uplynulého období. Čtenářské preference se nezdá odlišují od volby literární poroty dané soutěže, proto je diskutabilní, zda se řídit preferencemi čtenářskými či odborně kritickými. Čtenářské preference mohou poukazovat na subjektivní volbu čtiva, proto v případě, kdy se kniha odlišuje od běžného čtenářova vkusu, může jí být individuálně negativně hodnocena, což může zkreslit celkové hodnocení knihy (např. procentuální či hvězdičkové hodnocení na portálech Československé bibliografické databáze, DatabazeKnih.cz nebo zahraniční databáze GoodReads.com). Kniha pak může zůstat dalšími potenciálními čtenáři nepovšimnuta i přesto, že oplývá vnitřními kvalitami, jež nedokázali první čtenáři docenit z hlediska objektivního.

Na obranu čtenářských preferencí je nutno ale také dodat, že některé knihy oceněné odbornými porotami mívají z pohledu čtenářů diskutabilní kvalitu, jedná se totiž o designové kousky, alternativní knihy, umělecká díla apod., která vyžadují náročnější čtenáře či rozsáhlejší znalost kontextu, v níž jsou vydávána, proto ne vždy dojde ke sjednocení názorů na daný titul.

Ke každému titulu je třeba přistupovat s kritickým nadhledem. Do konečného hodnocení se může promítnout subjektivní postoj knihovníka, ale roli v tom, zda knihu nechá zakoupit do fondu, by mělo sehrávat zejména kritérium, podle něž je formován fond knihovny, zájmy čtenářů, jež nám jsou známy minimálně základním způsobem dle toho, po jakých titulech je z jejich strany poptávka, dále bychom měli zohledňovat aktuální trendy apod. Není však dobré podléhat trendům všem, ale spíše si nacházet cestu vlastní, již budeme dodržovat, aby byl patrný záměr, jež čtenářům v knihovně předkládáme. Ocenění oficiální i ohlasy čtenářů bychom měli brát v potaz, zároveň však je třeba vyhodnotit kontext, v němž byla tato ocenění udělena a hlasy darovány. Nemálo titulů vzbuzuje svým zařazením do nominací či svým oceněním nějakou významnou cenou bouřlivé diskuze laické a občas i odborné veřejnosti, diskutabilnost je však často odvislá od míry odlišnosti tohoto titulu od „normality“, či chcete-li, odlišnosti od běžnosti a stereotypnosti středního proudu. Právě jistá míra (ideálně vkusné) kontroverze ničemu neškodí a je možné na ní stavět věhlas dané publikace.

Ocenění poskytují nám knihovníkům možnost získat tipy na literaturu kvalitní (obsahově, umělecky, výtvarně), měli/mohli bychom zvážit na základě ocenění její zakoupení do stálého fondu knihovny do volných výběrů či alespoň do knihovny příruční, dále poukazují na tituly, jež se

nějak vymykají běžnému standardu, jsou něčím výjimečné (autorsky, umělecky, hodnotově) a mohou tedy neotřelým způsobem formovat vkus čtenáře či jeho osobnost. Je vždy na zvážení konkrétního knihovníka i čtenáře, zde daný titul vyhovuje zadaným potřebám.

Samostatnou kapitolou je pak braková literatura, jíž je na trhu poměrně velké množství. Lidé jsou jí bohužel obklopeni dnes a denně, marketing knihkupectví a internetových obchodů velmi často jejímu šíření napomáhá. V knihovnách by v určité míře měla být rovněž zastoupena, ale čtenářům by krom ní měla být vždy doporučena jiná alternativa přijatelnější kvality.

Níže se zaměříme na několik vybraných ocenění, jež jsou v České republice udělována knihám pro děti a mládež v různých kategoriích – Magnesia Litera, Zlatá stuha, Anketa SUK – Čteme všichni, katalog Nejlepší knihy dětem.

Knižní cena Magnesia Litera^{1,2}

Toto ocenění je udělováno knihám v různých kategoriích již od roku 2002. ML si klade za cíl propagovat kvalitní literaturu, přičemž žánrové rozdělení není hlavním kritériem. Z tohoto důvodu jsou oceňované kategorie rozloženy tak, aby obsáhly kompletní knižní produkci v České republice. Odborné poroty k jednotlivým kategoriím se pak sestávají z odborníků spjatých s danou oblastí. Pro kategorie Magnesia Litera – Kniha roku a Litera pro objev roku jsou poroty tři set členné a jejich členy jsou zástupci nejrůznějších odvětví, aby nedošlo k příliš zúžené profilaci porotců. Ocenění knihy je spojeno i s honorářem 200 000 Kč a viditelným zvýšením prodeje oceněných titulů. Oceňuje se vždy za rok zpětně, tedy kupř. v dubnu 2017 proběhlo vyhlášení ocenění pro knihy, jež byly vydány v roce 2016.

Literu v kategorii **Kniha pro děti a mládež** získala **za rok 2017** kniha autorské dvojice Tomáš Končinský a Barbora Klárová *Překlep a Škraloup* (nakl. Albatros, 2016), **za rok 2016** byla ve stejné kategorii oceněna sbírka básní z pera Robina Krále *Vynálezárium* (nakl. Běžíliška, 2015), **za rok 2015** byly oceněny dokonce knihy pro děti a mládež dvě ve dvou různých kategoriích – v kategorii Kniha pro děti a mládež byla oceněna knihy Ondřeje Horáka a Jiřího Franty *Proč obrazy nepotřebují názvy* (Raketa/Labyrint, 2014) a v kategorii Překladová kniha sbírka básní Shela Silversteina *Jen jestli si nevymejšíš* (Albatros, 2014).

¹ O Liteře. *Magnesia Litera* [online]. Praha: Magnesia Litera, 2017 [cit. 2017-5-20]. Dostupné z: <<http://www.magnesia-litera.cz/#o-litera>>.

² Archiv 2017, 2016, 2015 [online]. Praha: Magnesia Litera, 2017 [cit. 2017-5-20]. Dostupné z: <<http://www.magnesia-litera.cz/#archiv>>.

Zlatá stuha^{3,4}

Ocenění Zlatou stuhou je udělováno od roku 1992 Českou sekcí IBBY (Společnost přátel knihy pro mládež) a spolupořádajícími subjekty pak jsou Klub ilustrátorů dětské knihy, Obec překladatelů, Národní pedagogické muzeum a knihovna J. A. Komenského a Památník národního písemnictví. Velkým plusem této knižní soutěže pak je skutečnost, že samotným vyhlášením vše nekončí/nezačíná, neboť součástí jsou také doprovodné akce, jež udílení cen doprovázejí nejen v jejím průběhu, ale také po jejím skončení – jedná se např. o tematickou putovní výstavu, výtvarné dílny, besedy a autorská čtení atp. Přínos soutěže tkví zejména v šíření povědomí o kvalitních titulech, při práci s nimi dochází také k třibení čtenářského vkusu, podpoře čtenářské gramotnosti a pozitivnímu vztahu k literatuře obecně.

Ceny jsou udíleny v rámci pěti hlavních kategorií, jež se mohou dále členit na další podkategorie. Ocenění je uděleno za rok zpětně, tedy v roce 2017 je uděleno knihám, jež byly vydány v roce 2016. Zlaté stuhy 2017 byly uděleny následovně: V **literární části (Původní české slovesné tvorbě)** v podkategorii **beletrie pro děti** získala cenu knížka *Překlep a Škraloup* (nakl. Albatros) autorské dvojice Tomáš Končinský a Barbora Klárová, jež se věnuje problematice stárnutí věcí s velmi humorným nadhledem; v podkategorii **beletrie pro mládež** byla oceněna knížka *Řvi potichu, brácho* (nakl. Albatros), již napsala Ivona Březinová a jež se věnuje problematice autismu, v podkategorii **literatura faktu pro děti a mládež** byla oceněna publikace *Hravouka* (nakl. Běžíliška) od Terezy Vostradovské, což je velmi neobyčejná naučná kniha o přírodě, zvířatech i rostlinách; v podkategorii **teorie a kritika literatury (umění) pro děti a mládež** byla oceněna kniha *Před komiksem* autorů Martina Foreta a Tomáše Prokúpa, jež se věnuje historii a zejména předchůdcům bublinkových příběhů v druhé polovině 19. století.

V rámci **výtvarné části** a podkategorie **knihy pro mladší děti** získal ocenění rozmanitý soubor 2 pracovních listů *Alfabeta* (nakl. Lustr) od Patrika Antczaka; v podkategorii **knihy pro starší děti a mládež** získala cenu kniha *Krtník* (nakl. Host) od Terezy Ščerbové o hledání vlastní identity a podléhání důsledkům dospívání a přechodu do dospělosti; v podkategorii **literatura faktu pro děti a mládež** získala ocenění kniha *Shakespeare: 12 převyprávěných her v historických souvislostech* od renomované autorky Renáty Fučíkové, jež je věnována slavným dramátům světoznámého divadelního velikána; v podkategorii **výtvarný počín roku** byla oceněna kniha *Opičí král* (nakl. Albatros) od autora Wu Čcheng-en, což je v prostředí Asie srovnatelně známý literární hrdina jako náš Krteček, Červená karkulka, Rumburak či Popelka již více než pět století.

V **překladové části** v podkategorii **beletrie pro děti** získala Zlatou stuhu kniha *Kdysi* (nakl. Argo) od autora Morrisa Gleitzmana v překladu Barbory Punge Puchalské věnující se holocaustu; v podkategorii **beletrie pro mládež** byla oceněna kniha *Sůl moře* (nakl. Cooboo) od Ruty Sepetysové v překladu Petra Eliáše, jejíž děj se také odehrává během druhé světové války, ale poukazuje na hodnotu lidského života z jiného úhlu pohledu; v rámci podkategorie **literatura**

³ O ceně. *Zlatá stuha* [online]. [cit. 2017-05-20]. Dostupné z: <<http://www.zlatastuha.cz/>>.

⁴ Archiv 2017. *Zlatá stuha* [online]. 2016 [cit. 2017-05-20]. Dostupné z: <<http://www.zlatastuha.cz/cs/archiv>>.

faktu pro děti a mládež byla Zlatou stuhou ověčena kniha *Cesta na svět* (nakl. Labyrint) od Jany H. Hoffstädter v překladu Ondřeje Kavalíra, jež se věnuje, jak již název napovídá, vzniku lidského života.

Nejlepším **komiksem pro děti a mládež** byl zvolen titul s kratinkým názvem *A* (nakl. Petrkov), jež vytvořil (napsal i ilustroval) Pavel Čech. Zlatou stuhu za **nakladatelský počín** si odnesly knihy dvě – *Papírový drak* z pera Zdeňka K. Slabého (nakl. Albatros) a *Bohatě ilustrované knížky s piktogramy pro děti s autismem i bez*, jež vytváří kolektiv autorů nakladatelství Pasparta.

Anketa SUK – Čteme všichni⁵

V roce 2017 proběhl již 24. ročník této ankety, v níž pomocí hlasovacích lístků – papírových či elektronických – udělují děti, knihovníci a učitelé hlasy svým nejoblíbenějším knihám pro děti a mládež, jež byly vydány v předcházejícím roce. Díky této anketě se nejlépe dozvíme více informací o čtenářských preferencích dětí a aktuálních čtenářských trendech. Soutěž vyhlašuje Národní pedagogické muzeum a knihovna J. A. Komenského ve spolupráci s Klubem dětských knihoven SKIP ČR. Soutěž probíhá ve čtyřech kategoriích – Cena dětí, Cena knihovníků, Cena Noci s Andersenem, Cena učitelů za přínos k rozvoji dětského čtenářství.

Vyhlášení výsledků proběhlo v měsíci dubnu v Památníku národního písemnictví na Strahově a ceny byly uděleny následovně: **Cenu dětí** si odnesly knihy (1. místo) *Harry Potter a prokleté dítě* (nakl. Albatros, autor: J. K. Rowlingová, J. Thorne, J. Tiffany), (2. místo) *Deník malého poseroutky 10: Staré dobré časy* (nakl. Cooboo, autor: J. Kinney) a (3. místo) *Anička na řece* (nakl. Albatros, autor: I. Peroutková).

Cenu knihovníků Klubu dětských knihoven SKIP získaly tituly (1. místo) *Řvi potichu, brácho* (nakl. Albatros/Pasparta, autor: I. Březinová), (2. místo) *Shakespeare* (nakl. Vyšehrad, autor: R. Fučíková) a (3. místo) *Knihovnické pohádky* (nakl. Grada Publishing – Bambook, autor: Z. Pospíšilová).

Ve třetí kategorii **Cena učitelů za přínos k rozvoji dětského čtenářství** (bez určení pořadí) byly oceněny knihy *Řvi potichu, brácho* (nakl. Albatros/Pasparta, autor: I. Březinová), *Obrázky z moderních československých dějin* (nakl. Knižní klub, autor: J. Černý), *Shakespeare* (nakl. Vyšehrad, autor: R. Fučíková) a *O duši a dívce* (nakl. Mladá fronta, autor: M. Vopěnka).

Cenu Noci s Andersenem si odnesla kniha *Čtyřlístek a záhadná karta* (nakl. Čtyřlístek, autoři: L. Štíplová, J. Poborák, J. Němeček).

⁵ Anketa: Suk - čteme všichni – tisková zpráva. *Národní pedagogické muzeum a knihovna J. A. Komenského* [online]. Praha: Národní pedagogické muzeum a knihovna J. A. Komenského, 2016 [cit. 2017-05-20]. Dostupné z: <<http://nmpk.cz/knihovna/anketa-suk-cteme-vsichni>>.

Katalog Nejlepší knihy dětem⁶

Svaz českých knihkupců a nakladatelů ve spolupráci s Českou sekcí IBBY připravuje již několik let marketingový katalog Nejlepší knihy dětem, v němž jsou zveřejněny tipy na knihy původní české produkce. Katalog je vydáván vždy na dva roky současně, tzn. existuje vydání pro roky 2011-2012, 2013-2014 a 2015-2016. Tento katalog pak může být zajímavým vodítkem pro nákup knih do škol, domácností, ale i knihoven. Zde je však na místě připomenout, že se jedná o propagační materiál výše uvedených subjektů s cílem knihy šířit a ideálně vyzvat veřejnost k jejich nákupu, proto je nutné zvážit každý titul individuálně. Každý katalog obsahuje cca 35 doporučení na knihy a zajímavé ediční počiny doprovázených anotací, obrázkem obálky knihy apod.

Z knih, jež byly nominovány také na Zlatou stuhu, se do výběru Nejlepších knih dětem dostala např. kniha *Praha v srdci* od Renáty Fučíkové, jež je výtvarně-literárním zpracováním 189 příběhů, které se odehrály v posledních dvou letech na území hlavního města, a samozřejmě vyjádřením lásky k Praze, z nominovaných se zde dále ještě objevuje tvarově i obsahově zajímavá publikace *Žvejkačky* od Marky Míkové či publikace Ivony Březinové *Nausika, dívka z Knossu*, což je kniha s mytologickým námětem zasazená do období života na starověké Krétě. Dále zde nalezneme také některé laureáty Zlaté stuhu – knihu *Kuba Tuba Tatubahn* od Jany Šrámkové, *Novou planetu* od Martina Vopěnky či komiks od Toy Box *Moje kniha Vinnetou*. Z dalších knih, jež naleznete v seznamu Nejlepších knih dětem 2015-2016, stojí zcela jistě za povšimnutí komiksy Pavla Čecha – *Dobrodružství Rychlé Veverky 3 a 4*, naučná kniha Daniely Kalinové *Proč chtěl ptakopysk do Solopisk aneb Vybraná slova pro vybíravé děti* [24]. Neotřelým, místy hraničním humorem oplývá kniha *Malý humorista* od Jana Nejedlého, dále také pokračování série o jezevci Chrujdovi od Petra Stančíka *Jezevec Chrujda našel velkou lásečku* si zaslouží pozornost čtenářů, zejména pak těch nejmenších, jimž je kniha určena. Naučná kniha *Jak to chodí v lidské hlavě* z oblasti psychologie, kterou pro děti zpracovala brněnská spisovatelka Petra Štarková, je užitečnou vzdělávací pomůckou, v níž se čtenáři dozvědí, jak fungují lidské emoce, jak pracuje paměť apod. Další tituly uváděné v tomto katalogu pak zcela jistě osloví čtenáře svým pojetím, tématem, zpracováním či myšlenkou, záleží jen na našem vkusu a volbě. Je však přirozené, že do výčtu tipů proniknou i publikace, jež se u čtenářů neosvědčí, vždy však záleží jen na čtenářích, kterým knihám dají přednost a které je zaujmou, od toho doporučení jsou.⁷

⁶ Nejlepší knihy dětem: Výběr ze současné české literatury pro děti a mládež. Svaz českých knihkupců a nakladatelů [online]. 2009-16 [cit. 2017-05-20]. Dostupné z: <<https://www.sckn.cz/index.php?p=detem>>.

⁷ LIŠOVSKÁ, Pavlína. Oceňované knihy roku 2016. *Impulsy: Impulsy: Inspirace, náměty a trendy dětského čtenářství* [online]. roč. 3, č. 1/2017 [cit. 2017-5-20].

Zahraniční ocenění

Pokud bychom chtěli nahlédnout do zahraničních ocenění, jistě stojí za zmínku ceny jako *Cena Astrid Lindgrenové*, *Cena Hanse Christiana Anderesena*, *White Raven* a další. O těchto a mnohých dalších cenách pojednává např. Ivan Dorovský a Vlasta Řeřihová na speciálně vytvořeném CD-ROMu, na němž se věnují světové literatuře pro děti a mládež a jehož výňatky je možné nalézt také na webu pod tímto odkazem: http://kcjl3.upol.cz/slovníkřeřichov/prizes.html#p_fr. Na mnohé z těchto zahraničních cen bývají nominovány také knihy od českých autorů, popř. na ně jsou nominováni samotní autoři za své celoživotní dílo, je proto dobré jim věnovat náležitou pozornost.

Použité a doporučené zdroje:

Anketa: Suk - čteme všichni – tisková zpráva. *Národní pedagogické muzeum a knihovna J. A. Komenského* [online]. Praha: Národní pedagogické muzeum a knihovna J. A. Komenského, 2016 [cit. 2017-05-20]. Dostupné z: <<http://npmk.cz/knihovna/anketa-suk-cteme-vsichni>>.

Archiv 2017, 2016, 2015 [online]. Praha: Magnesia Litera, 2017 [cit. 2017-5-20]. Dostupné z: <<http://www.magnesia-litera.cz/#archiv>>.

Archiv 2017. *Zlatá stuha* [online]. 2016 [cit. 2017-05-20]. Dostupné z: <<http://www.zlatastuha.cz/cs/archiv>>.

LIŠOVSKÁ, Pavlína. Oceňované knihy roku 2016. *Impulsy: Inspirace, náměty a trendy dětského čtenářství* [online]. roč. 3, č. 1/2017 [cit. 2017-5-20].

Nejlepší knihy dětem: Výběr ze současné české literatury pro děti a mládež. *Svaz českých knihkupců a nakladatelů* [online]. 2009-16 [cit. 2017-05-20]. Dostupné z: <<https://www.sckn.cz/index.php?p=detem>>.

O ceně. *Zlatá stuha* [online]. [cit. 2017-05-20]. Dostupné z: <<http://www.zlatastuha.cz/>>.

O Liteře. *Magnesia Litera* [online]. Praha: Magnesia Litera, 2017 [cit. 2017-5-20]. Dostupné z: <<http://www.magnesia-litera.cz/#o-litere>>.